

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

1825. november 3-án a pozsonyi országgyűlésen gróf Széchenyi István birtokainak egy évi jövedelmét ajánlotta fel a Magyar Tudós Társaság létrehozására, melyet a magyar kultúra, tudomány és nyelv gazdagításának, gondozásának céljából alapítottak. A Magyar Tudományos Akadémia elődszervezetének létrejöttére emlékezünk, és a tudományos tevékenység iránt érzett tiszteletünket mutatjuk ki ezen a napon; november 3-a 1997-óta hivatalosan a Magyar Tudomány Napja.

Egy hazai tudós társaság szükségességének gondolata már a 18. században jelen volt a magyar szellemi életben. Az értelmiség tanácsosnak látta egy olyan intézmény létrehozását, mely összefogja a magyar tudományos és irodalmi élet jelentős alakjait. A megvalósítás azonban váratott magára, a költségterhek miatt több alkalommal félretették az ötletet. Végül 1825. november 3-án a pozsonyi országgyűlésen gróf Széchenyi István felszólalása és felajánlása hatására (melyet többen követtek), végleges döntést hoztak az akadémia megalapításáról.

A Magyar Tudós Társaság néven létrehozott egyesület felállításáról, egészen pontosan "a hazai nyelv művelésére föllállítandó tudós társaságról vagy magyar akadémiáról" szóló 1827. évi XI. törvénycikket az országgyűlés és I. Ferenc is elfogadta. A célok, az alapszabály, és a feladatok meghatározása után 1830. november 17-én Pozsonyban tartották meg az első igazgatói ülést. Az elnök Teleki József, a másodelnök Széchenyi István, a titkár pedig Döbrentei Gábor lett. Az első közgyűlésre 1831-ben került sor, a működést a következő hat osztállyal kezdte meg a 42 rendes és 24 tiszteletbeli tag: nyelvtudományi, filozófiai, történetírási, matematikai, törvénytudományi, természettudományi.

Az egyesület egyik fontos feladatának tekintette a magyar nyelv egységesítését, melynek eredményeként megszületett az első helyesírási szabályzat, az első leíró nyelvtan és az első értelmező szótár is. Lassan de biztosan a tudomány fontos színterévé vált az új intézmény, lehetőséget biztosított az új eredmények, alkotások bemutatására, és elérhető közelségbe hozta a külföldi kutatási eredményeket is a „Tudománytár” című lap segítségével. 1844-ben megnyitotta a könyvtárát is. 1845-től hivatalosan Magyar Tudományos Akadémia néven működött, 1865. december 11-én pedig felavatták a Friedrich August Stüler által tervezett, neoreneszánsz stílusban épült székházat.

A történelem viharos időszakai természetesen nem kerültk el ezt az intézményt sem. Többször került nehéz anyagi helyzetbe, s ez az állapot minden esetben a megszűnés lehetőségét hordozta magában. A nehéz korszakokat mégis sikeresen átvészelte, s ma már az eredeti 6 helyett 11 osztállyal járul hozzá a magyar tudományos élet fejlődéséhez. Több természettudományos részleggel gazdagodott, így színesítve a palettát.

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN

1961-ben a tudományos élet támogatása érdekében elkezdődött egy regionális hálózat kiépítése, melynek keretein belül területi bizottságok alakultak az országban Szegeden, Pécsen, Veszprémben, Debrecenben és Miskolcon. Később egy külföldi bizottság, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság megalakulásával vált teljessé.

Az MTA kutatóintézet-hálózata kutatóintézetekből- és központokból áll, fennállásának célja a szoros együttműködés megvalósítása a hazai és külföldi egyetemekkel, intézményekkel, a tudományos publikációk létrejöttének, és leginkább az alapvető kutatásoknak a támogatása. Öröndetes, hogy a 2500 kutató között egyre több a fiatal, 35 év alatti nő.

Az akadémiának nemcsak a kutatások támogatása a feladata, hanem az eredmények nagyközönség felé történő továbbítása is. Ennek szellemében a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat jegyében számos érdekes, nyílt előadást szerveznek, melyekre előregisztráció után minden érdeklődőt szeretettel várnak. Az előadásokról tájékozódni, illetve regisztrálni az alábbi [LINK](#)en lehetséges.

Napjainkban az akadémiának körülbelül 17 ezer köztestületi tagja van. Közülük az akadémikusokat az Akadémikusok Gyűlése választja, számuk legfeljebb 365 fő lehet. Az MTA főállású vezetőit és alelnökeit három évre választja meg a Közgyűlés. Munkájukról, személyükről bővebben [ITT](#) lehet tájékozódni.

Az MTA jelenlegi, 2017-ben megválasztott elnöke Lovász László, főtítkára Török Ádám, főtítkárhelyettese Barnabás Beáta Mária. Alelnökké Bokor Józsefet, Vékás Lajost és Freund Tamást választották.

A Magyar Tudományos Akadémia mindenkor tagjainak munkája minden kétséget kizáróan hozzájárult a hazai tudományos élet fejlődéséhez, a magyar kutatók tevékenységének elismeréséhez határainkon innen és túl, és a folyamatos nemzetközi együttműködés lehetőségének megteremtéséhez is.

Források:

<http://cultura.hu/aktualis/a-magyar-tudomanyos-akademia-tortenete/>

http://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/MTA_Tortenete_net.pdf

<http://tab.mta.hu/debreceni-területi-bizottsag/tortenete/>

<http://tudosz.hu/magyar-tudos-tarsasag/>

Összeállította: Hajduk Zsófia

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN